

Woord zoekt lichaam

Contactadvertentie

bij Johannes 1:14

Er was eens een woord
liefdevol en levenslustig
een eerlijk woord,
wijs, welklinkend.

Een woord
dat je kon proeven op je tong
voordat je het uitsprak.
En als je het uitsprak
was het alsof jij het woord niet bedacht had
maar het woord jou.

Niet iedereen kende het woord
al had dat niet met geleerdheid te maken
maar meer met van horen zeggen
en met de dingen die in je opkomen.

Het woord verlangde
naar een lichaam,
naar beweging en weerstand
naar tranen en lachen
naar tederheid.

En het woord werd lichaam
met huid en haar
en wiebelende tenen vol levenslust
met armen om uit te strekken
handen om aan te raken
een buik vol barmhartigheid
een borstkas met adem
een hoofd vol nieuwe woorden

Het woord werd lichaam
brood werd vrede
wijn werd trouw
aarde werd rechtvaardigheid

tekst: Martin Walton,

uit zijn boekje: Kerstboodschappen

Maria met kind, op hout, door Julia Maria Saad Faria (Brazilië)

Aanraking

Sinds corona en #MeToo is elkaar aanraken niet meer vanzelfsprekend. Een hand werd een boks, een omarming werd een hand-op-het-hart. Het was pijnlijk om elkaar niet te kunnen vasthouden bij verlies en verdriet. Want aanraken helpt en troost, het doet een mens goed. Het is troosteloos als iedereen op afstand moet blijven.

Ds. Richtsje Abma

Maria en Gabriël, 'Wees gegroet Maria', ArtInAwe

De klassieke gedachten over goden zijn dat ze ver weg zijn. In de hemel, op afstand. Hoogstens is er iets van zichtbaar in een zuil of een museum, versteend, voor eeuwig vastgelegd. Ook kerkmensen kunnen een innerlijk beeld hebben van God-op-afstand. Iemand zei: soms lijkt het alsof we in de kerk een prachtig cadeau hebben maar we hebben het zo goed ingepakt en verstopt dat niemand het meer weet te vinden...

begrip voor God die mens wordt. Nu kun je het van je afhouden en zeggen: ik geloof niet dat God mens kan worden. Ik hou er ook niet van. Blijf maar een beetje op afstand, dat geeft mij als mens meer speelruimte om te kiezen wat ik wel en wat ik niet omarm in bijbel en geloof. Dan kies je zelf voor afstand. Je verliest iets aan warmte en ontroering, aan dankbaarheid en genade bij de ontmoeting met het Christuskind.

Een golf van warmte en aanraking

De komst van Jezus brengt een golf van aanrakingen op gang. Maria raakt het kind in haar buik aan, hij wordt geboren en geknuffeld door zijn beide ouders. Zij tillen hem op en dragen hem, zoals ouders en grootouders dat doen. Als hij volwassen is, komen veel mensen naar hem toe om door hem te worden aangeraakt. Mensen hopen op genezing, een wijs woord, een hand op hun schouder. *Iedereen is naar je op zoek!* staat er aan het begin van het Marcus-evangelie. Mannen, vrouwen en kinderen, moeders en vaders, melaatsen en blinden.

Een bijzonder verhaal over aanraking is dat van de vrouw die twaalf jaar bloed verliest. Ze is onrein en hoort tot de onaanraakbaren. Al haar hoop is geves-

tigd op Jezus. Ze hoopt te kunnen genezen door alleen maar zijn kleren aan te raken. En zo gebeurt het. Wat een kracht, wat een uitstraling, wat een liefde in een wereld vol oordeel. Ook voor haar is er die aanraking. Michel van der Plas dichtte er dit lied bij:

*Hem even aan te mogen raken
zijn kleeft alleen maar, bij de zoom
de kracht die mij weer heel kan maken
het is de mooie oude droom.*

lied 855, Het Nieuwe Liedboek

Royaal

Kerst gaat over aanraking. Over licht dat aangaat. God geeft ons alles, zichzelf, zijn liefde, zijn zoon. Die liefde is niet afgestapt maar overvloedig en feestelijk. Laat dat een les voor ons zijn in deze calulerende en vaak zo 'afgepaste' wereld. Ik wens je deze kerstdagen toe dat je geraakt wordt door het royale van Gods liefde. Luister op een stil moment naar *In your light* van Jon Allen of met de kinderen naar het grappige en beste kinderlied uit 2022: *Give me some skin*.

Goed Kerstfeest!

Offers brengen

Op 6 januari is het 'Driekoningen'. Een gebeurtenis waar in de protestantse kerken niet zo veel aandacht voor is. Maar wel een feest om even bij stil te staan. Het verhaal is in de loop der tijden sterk geromantiseerd, meestal met de westerse bril op, waardoor de essentie van het verhaal naar de achtergrond lijkt te verschuiven. Daarom is het interessant om de visie van Sara van der Toorn-Mohi (Iraans christen, psychosociaal counselor en intercultureel trainer) te vernemen.

Johan de Gier

Mozaïek van de drie magiërs, begin van de 6e eeuw. Basiliek Sant'Apollinare Nuovo, Ravenna, Italië
Bron: Wikipedia

'Voor mij als Iraans christen is dit feest bijzonder. Stiekem ben ik onder de indruk van deze oude Perzische mannen en leer ik graag van hen. Om te beseffen wat hen bijzonder maakt, hebben we een beetje geschiedenisles nodig.

'Mogh'

We kunnen weten dat ze uit het Perzische rijk kwamen door hoe ze genoemd worden: magiërs. Dit is een vervorming en eigenlijk een beledigende benaming voor wat men in het oud-Perzisch 'Mogh' noemt; een term die werd gebruikt voor priesters en wetenschappers binnen het Zoroastrisme, de oudst bekende Perzische religie. Met wetenschappers bedoel ik sterrenkundigen. Want dat was een specialiteit van Perzen in dat tijdperk. Vanuit hun geloof hadden ze een enorme fascinatie voor licht. Ze geloofden dat licht een teken is van het goddelijke. Daarom bestudeerden ze ook alles wat met licht te maken had.

Zoekers naar waarheid

Dan komen ze een bijzondere ster tegen (eigenlijk drie sterren op een rij die als één heldere ster worden gezien). De mannen zijn welvarende mensen binnen hun eigen cultuur (dat zie je ook aan de gaven die ze meenemen). Ondanks

hun afkomst nemen ze geen genoegen met het vastleggen en bestuderen van dit bijzondere fenomeen. Ze zijn niet alleen gelovig en wijs, ze zijn zoekers van waarheid. Ze dorsten ernaar en daarom gaan ze ook gelijk op pad. Ze reizen maandenlang gedurende de nacht en ze rusten tijdens de dag, zodat ze de ster kunnen volgen. Dat was een ongebruikelijke manier van reizen in die tijd.

De kunst van offers brengen

Ze nemen daarmee risico's, met hun rijkdom. Ze nemen veel tijd en gaan op zoek naar de 'nieuw geboren koning der Joden'. Niet omdat ze iets van hem willen krijgen, maar omdat ze hem eer willen bewijzen. Dit is voor mij een teken van hun echte wijsheid. Ze wisten dat de waarheid het waard is om ervoor te gaan, om anders te zijn en offers te brengen. Oeps, verlangen wij naar de waarheid van deze Koning? Of zijn we net als de priesters in Jeruzalem, - ca. tien kilometer van Bethlehem - die uit de boeken Numeri, Jesaja en Micha precies wisten waar de Messias geboren zou worden? Maar zij doen geen moeite om naar Bethlehem te reizen. Religiositeit

is vol van zelfgenoegzaamheid. Weinig nieuwsgierigheid en geen ruimte voor risico's. Maar ware zoekers zullen het vinden.

Erkend in hun aanbidding

De wijzen, na hun ontmoeting met de koning der Joden, gaan terug naar hun eigen land. Maar niet via dezelfde weg. Er wordt hen een nieuwe weg in een droom gewezen. In de geschiedenis van mijn land lees ik dat het graf van deze 'Mogh' tot 120 jaar geleden te vinden was in de stad Saveh. Marco Polo beschrijft hoe hij hun grafkamer in Saveh heeft bezocht en op hun gedenksteen las:

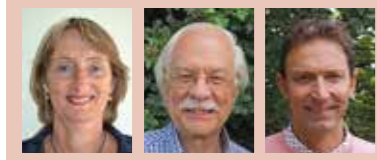
'Zij die de koning der Joden hebben eer bewezen.'

Niet genoemd als priesters of wijzen, maar erkend in hun aanbidding van de ware Koning.

In deze tijd van crises, is op zoek gaan naar waarheid, offers brengen, en nieuwe wegen inslaan, actueel. Dat je daarin wijsheid mag ontvangen zodat je weet wat de moeite waard is om risico's voor te nemen, en wat waardevol genoeg is om offers voor te brengen.'

Van de Redactie

In de aanloop naar de feestdagen krijgt het thema *Aangeraakt* een diepere dimensie, uitgewerkt in een drietal artikelen door (v.l.n.r.): ds. Richtsje Abma (PGO), Johan de Gier, redactie Oke en pastoraal werker Sjoerd Zuidersma (RK).

In de tempel

De katholieke kerk viert het feest van 'de opdracht van de Heer' op twee februari. De kersttijd is dan al voorbij (die eindigt bij de 'doop' van Jezus).

Sjoerd Zuidersma,

pastoraal werker parochie H. Augustinus

Het feest van 'de opdracht van de Heer' is in de katholieke traditie meer bekend onder de naam 'Maria Lichtmis'. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw wordt de benaming 'de opdracht van de Heer' in de rooms-katholieke kerk steeds vaker gebruikt. Het was deze dag onder katholieken gebruikelijk om pannenkoeken te eten. Pannenkoeken voor een voorspoedig jaar. De pannenkoeken kunnen nog wel even wachten, laten we eerst kijken of wij ergens (aan)geraakt worden door de opdracht van Jezus in de tempel.

Opdracht van Jezus

De opdracht van Jezus valt te lezen in het evangelie van Lucas (Lucas 2:22-40). We lezen er over zijn geboorte. Een bijzonder geboorteverhaal. Lucas wil duidelijk maken dat we met een heel bijzonder mens te maken hebben. Een mens die vanaf zijn geboorte een bijzondere levensopdracht heeft. Met deze kennis zien we Maria, Jozef en Jezus de tempel binnengaan. Ze volgen de rituelen (w.o. de besnijdenis, acht dagen na de geboorte, en het opdragen van het kind in de tempel na 40 dagen) die na de geboorte van een kind gangbaar waren.

Wellicht wil Lucas hiermee benadrukken dat Jezus volop Joods was en alleen daarom al een band met de tempel had. Voor christenen is het belang van de tempel niet altijd even duidelijk geweest. De bijzondere levensopdracht van Jezus kan echter nauwelijks plaatsvinden

buiten de tempel om, het huis van God. Daar was het immers allemaal begonnen.

Hanna en Simeon

Maar wat is er dan begonnen in de tempel? We lezen dat twee oudere mensen, Hanna en Simeon geraakt worden door een pasgeboren kind. Ondanks hun leeftijd staan ze open voor het leven. En in het pasgeboren kind zien ze toekomst en licht voor de wereld. Zo begint het verhaal over de opdracht van de Heer heel positief. Toch krijgt het verhaal vrij snel een ingewikkelde wending. Jezus zal een bron van licht zijn, maar ook een teken dat betwist wordt, zegt Simeon. De benaming 'de opdracht van de Heer' wekt een dubbel gevoel op.

Niet een wereldse macht

Toen Lucas zijn evangelie schreef, was Jeruzalem bezet en lag de tempel in puin. Hanna sprak namens velen die uitkeken naar de bevrijding van Jeruzalem. Velen leefden in die tijd in de verwachting van een Messias. Die Messias kwam, maar op een heel andere wijze dan velen hadden gehoopt of verwacht. Jezus zocht de zieken en uitgestotenen op, niet de macht.

De opdracht van Jezus in de tempel loopt vooruit op zijn verdere leven. Ook wij mogen ons de vraag stellen wat onze opdracht is in het leven. Daarna kunnen de pannenkoeken met stroop en poedersuiker terug op tafel en kunnen we deze hopelijk met elkaar delen in een oecumenische maaltijd.

De lofzang van Simeon

*'Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan,
zoals u hebt beloofd.*

*Want met eigen ogen heb ik de redding gezien
die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken:
een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen
en dat tot eer strekt van Israël, uw volk.'*

(Lucas 2,29-32)

'Presentatie in de tempel', naar een icoon van Andrej Rublev

Volgens de evangelist Lucas gaan Maria en Jozef op de veertigste dag na Jezus' geboorte met hem naar de tempel om volgens de bepalingen van de wet een offer op te dragen. Jozef heeft daartoe twee duiven bij zich. De hogepriester Simeon en de profetes Hanna ontvangen hen. Simeon neemt Christus in zijn armen; hij zou niet sterfen voordat hij Christus had gezien. Hij staat op een *suppedaneum*, een voetenbankje met een trede. Het doek tussen de gebouwen betekent dat de scène zich binnen in de tempel afspeelt.

De moeder Gods is afgebeeld in een purperen *maphorion* (bovenkleed) met drie gouden sterren, twee op de schouders en een op haar kap. Jozef en de moeder Gods hebben hun handen onder hun kleed verborgen, als teken van eerbied.

Het feest wordt op 2 februari gevierd.